

הגנה על אזרחים

10-16 ביוני 2009

התפתחויות אחרונות מיום שלישי, 16 ביוני

- ב-17 ביוני פורסם גילוי דעת משותף ל-38 ארגונים, חלקם מטעם האו"ם ואחרים אירגוני סיוע לא ממשלתיים בינלאומיים, המביע דאגה נוכח המצור הישראלי המתמשך על רצועת עזה. גילוי הדעת מפנה את תשומת הלב לטיבן חסר ההבחנה של הסנקציות: המצור פוגע באוכלוסייה של 1.5 מיליון בני אדם, ביניהם נשים ילדים וקשישים. גילוי הדעת קורא להזרמה חופשית של כל הסיוע ההומניטרי הדרוש, כמתחייב מהסכמים בינלאומיים ומתוקף סטנדרטים מוכרים ומעוגנים בחוק זכויות האדם הבינלאומי והמשפט ההומניטרי הבינלאומי (IHL).
- ב-17 ביוני הרסו כוחות צבא ישראליים שלושה אוהלי מגורים ו-12 מכלאות לבע"ח והשחיתו 4 טונות של מספוא בעין אל חילוה, באזור ואדי מאליק, בצפון בקעת הירדן. 20 בני אדם נעקרו מבתיהם, ביניהם 9 ילדים.
- ב-17 ביוני הרסו כוחות צבא ישראליים 15 מבנים בבעלות קהילת רועים בג'יפטיק שבבקעת הירדן, שלושה מתוכם אוהלי מגורים. ההריסה פגעה בשלושה משקי בית.

הגדה המערבית

העימותים הפנים-פלסטיניים מתפשטים לדרום הגדה המערבית

השבוע חלה ירידה בהיקף הפעילות של כוחות הבטחון של הרשות הפלסטינית (רש"פ) בצפון הגדה המערבית, וזאת בהשוואה לשבועות האחרונים. לא דווח על נפגעים. גם מספר המעצרים שערכו כוחות הביטחון של הרש"פ רשם ירידה משמעותית לעומת השבוע שעבר (25 לעומת 74). בד בבד, גלשו העימותים הפנים-פלסטיניים האלימים לנפות חברון ובית-לחם בדרום הגדה המערבית. ב-15 לחודש, מת גבר פלסטיני, שהשתייך לכאורה לחמאס, בעודו מוחזק במעצר בידי כוחות הרש"פ בעיר חברון. לדברי הרש"פ, האדם נהרג כשניסה להימלט בקפיצה מהקומה השנייה של מבנה שבו היה עצור. ואולם, מעדויותיהם של עדי ראיה, שדווחו על ידי המרכז הפלסטיני לזכויות אדם, עולה כי על הגופה נכרו, לכאורה, סימני עינויים.

באותו יום, פרקו כוחות הביטחון של הרש"פ, על פי טענתם, מטען נפץ בן 35 ק"ג והחרימו ציוד לייצור מטענים בשכונת מגורים באל-שויוח' שבנפת חברון. במהלך התקופה המדווחת נעצרו בנפות חברון ובית לחם 11 פלסטינים, ביניהם ארבעה אנשים המכהנים במועצת העיר בית-לחם והמזוהים עם חמאס. במהלך אחד המעצרים, דווח על ידו אבנים לעבר כוחות הבטחון הפלסטיניים. אנשי הבטחון הפלסטיניים השיבו בירי לצורך הרתעה. לא דווח על נפגעים.

ילד פלסטיני נהרג בשל חשד לשיתוף פעולה עם הכוחות הישראליים

ב-10 ביוני נמצא ילד בן 15 מהעיירה הג'ה (נפת קלקיליה) תלוי במחסן שבעלות משפחתו. מחקירת המשטרה הפלסטינית עולה כי בני משפחתו הרגו אותו משום שחשדו בו כי שיתף פעולה עם הצבא הישראלי.

פעולות צבאיות ישראליות: ירידה במספר הנפגעים הפלסטיניים

במהלך השבוע נפצעו ע"י כוחות הביטחון הישראליים שמונה פלסטינים, ביניהם שלושה ילדים, במספר תקריות בגדה המערבית. שניים מהילדים נפצעו במהלך הפגנות נגד הגדר בכפרים נעלין ובלעין (נפת רמאללה) וילד נוסף הותקף והוכה במחסום. במהלך תקרית שהתפתחה בעקבות ההכרזה על שטח חקלאי הסמוך לכפר סאפה "שטח צבאי סגור", היכו כוחות צבא ישראליים ארבעה פלסטינים נוספים, ביניהם שני ילדים. מספר הנפגעים הפלסטיניים השבוע קטן ב-60% מהממוצע השבועי ברבעון הראשון של 2009.

מספר פשיטות החיפוש שערך צה"ל במהלך השבוע זהה בקירוב למספרן בשבוע הקודם – 139 לעומת 137 – וגבוה ב-26% מהממוצע השבועי ברבעון הראשון של 2009 (109). רובן המכריע של פשיטות החיפוש נערכו בנפות הצפוניות של הגדה המערבית (73%), במהלכן ערכו הכוחות הישראליים חיפושים במסגדים בטול כרם ובבלעה ופשטו על חנויות ובתי עסק בישובים אלה ובמקומות אחרים. מספר הפלסטינים שנעצרו השבוע ע"י הכוחות הישראליים עמד על 56, לעומת 85 בשבוע שעבר.

הקלות נוספות על גישה ותנועה

במהלך השבועות האחרונים נקטו הרשויות הישראליות צעדים המקלים על תנועת פלסטינים בגדה המערבית: השבוע נמשכה מגמה זו עם הקלה נוספת בהגבלות התנועה אל הערים שכם ויריחו ומהן. החל ב-16 ביוני רשאים פלסטינים תושבי שכם להיכנס לעיר ולצאת ממנה באופן חופשי, כולל בכלי רכב, למרות שעדיין נערכות במחסום, מעת לעת, בדיקות בטחוניות של כלי רכב פלסטיניים. לפני הקלת ההגבלות על התנועה במחסום חווארה וביטול החיוב בהיתרים לכלי רכב, דווח מהמקום על תורים ארוכים של מכוניות בכיוון היציאה משכם.

השבוע, ב-15 ביוני, הוסרה מהכביש מרבית התשתית של מחסום המת"ק שבכניסה הדרומית לעיר יריחו. דווח כי במקום מוצבים מדי פעם חיילים ישראליים אך לא נערכות במקום בדיקות בטחוניות. בנוסף, שעות הפעילות במחסומים חמרה, תייסיר, ומעלה אפרים הורחבו, והם פועלים כעת במשך 24 שעות שבעה ימים בשבוע. יחד עם זאת, עדיין נדרשים אישורים במחסומים אלה עבור תנועת כלי רכב פלסטיניים לבקעת הירדן וממנה.

נמשכות הריסת הבתים ועקירת תושבים בירושלים המזרחית ובשטח C

ירושלים המזרחית

ב-11 וב-12 ביוני הרוסו שתי משפחות פלסטיניות במו ידיהן שתי תוספות בנייה לבתיהם לאחר שקיבלו צווי הריסה מעיריית ירושלים בגין בנייה ללא רישיון. 4 בני אדם, ביניהם 2 ילדים ואישה הרה נעקרו מבתיהם וחויבו בקנס בסך 20,000 ₪.

במהלך התקופה המדווחת חילקה עיריית ירושלים 20 צווי הריסה לתושבי שכונת אל-בוסתאן שבסילוואן בירושלים המזרחית. כמו כן חולקו צווי התייצבות לדיון בעיריית ירושלים לדירי בניין בן 4 קומות (10 יחידות דיור) בעבאסיה, בגין בנייה ללא היתר. זו הפעם הראשונה שהוצאו צווי הריסה בסילוואן, מאז דחתה ועדת התכנון המחוזית, ב-17 בפברואר 2009, את תוכנית המתאר החלופית שהגישו תושבי אל-בוסתאן.

התקשורת הישראלית דיווחה השבוע כי שר הפנים הישראלי גנז את תוכנית המתאר והפיתוח ירושלים 2020, בטענה כי השטח המוקצה בה לבנייה פלסטינית נרחב מדי. התוכנית מציעה פיתוח תשתיות ובניית 13,500 יחידות דיור עבור האוכלוסייה הפלסטינית באזורים מסוימים בירושלים. נכון להיום רק 13% משטח ירושלים המזרחית מתוכנן לבנייה פלסטינית, וחלק נכבד מהשטחים המתוכננים והמותרים לבנייה פלסטינית כבר בנוי. מאז 1967 הופקעו יותר משליש מהקרקעות בירושלים המזרחית והוקצו לבניית התנחלויות. בגלל הגבלות התכנון וההקצאה נבנו לפחות 28% מכלל הבתים הפלסטיניים בירושלים המזרחית באופן "בלתי חוקי", עובדה המעמידה בסכנת עקירה יותר מ-60,000 פלסטינים תושבי ירושלים.

הריסות מבנים ופינוי תושבים בשטח C

ב-15 ביוני הוגשו לפלסטינים מח'ירבת אל-טאויל, מזרחית לכפר עקרבה (נפת שכם) צוים להריסה מיידית של שני מבנים – אוהל מגורים ומכלאה לבע"ח. הפעלת הצוים תגרום לעקירתם של 8 בני אדם, ביניהם 5 ילדים. מאז ינואר 2008 קיבלו צווי הריסה כל 20 המשפחות המתגוררות באזור ח'ירבת אל-טאויל, המוגדר שטח צבאי סגור.

ב-14 ביוני הוצאו הרשויות הישראליות צו להריסת אוהל מגורים באום אל-ח'יר, סמוך להתנחלות כרמל, מדרום ליאטה (נפת חברון). יומיים אחר כך פירק צה"ל שני אוהלים ביישוב א-סאמוע, בגלל קרבתם למגדל שמירה צבאי. פירוק האוהלים משפיע על חייהם של 24 בני אדם.

מאז 1967 הגדירו הרשויות הישראליות 20% משטח הגדה המערבית "שטח צבאי סגור", האסור בגישה לפלסטינים (לא כולל שטחים בין הקו הירוק לגדר). רוב האזורים שהוגדרו שטח צבאי סגור מצויים בבקעת הירדן ובמורדות המזרחיים של נפות בית לחם וחברון.

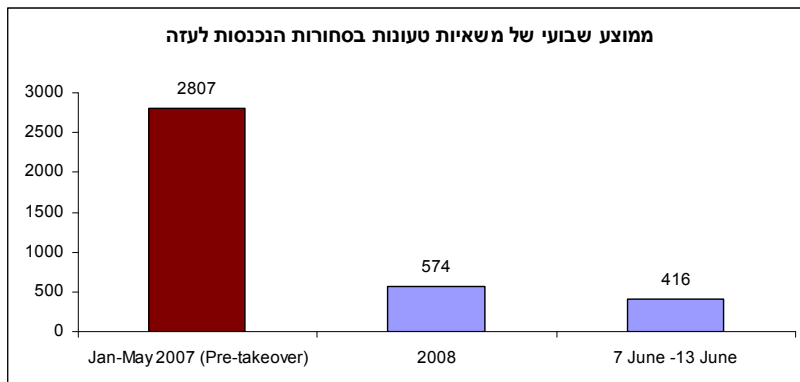
תקריות הקשורות למתנחלים

בירושלים המזרחית נפצעו השבוע 18 פלסטינים, בשתי תקריות שונות, במהלך התנגשויות בין פלסטינים למתנחלים. ואולם, בנפות הצפונית והדרומיות של הגדה המערבית ניכרת ירידה ברמת האלימות של המתנחלים, זה השבוע השלישי ברציפות, ולא דווח על נפגעים. בנפת שכם הציתו מתנחלים 20 דונמים של חיטה השייכים לתושבים מלובן אל-שרקיייה, וידו אבנים לעבר כלי רכב פלסטיניים בכביש 55, הכביש הראשי בין קלקיליה ושכם.

דיווחים על מקרים ראשונים של שפעת החזירים בגדה המערבית

במהלך השבוע דווח על מקרים ראשונים של שפעת החזירים בנפת בית-לחם. ב-10 ביוני הודיע משרד הבריאות הפלסטיני כי ילד בן 4 מהעיר בית לחם נדבק בנגיף שפעת החזירים במהלך ביקור בארה"ב. ב-12 ביוני דיווח המשרד כי אמו של הילד נדבקה אף היא.

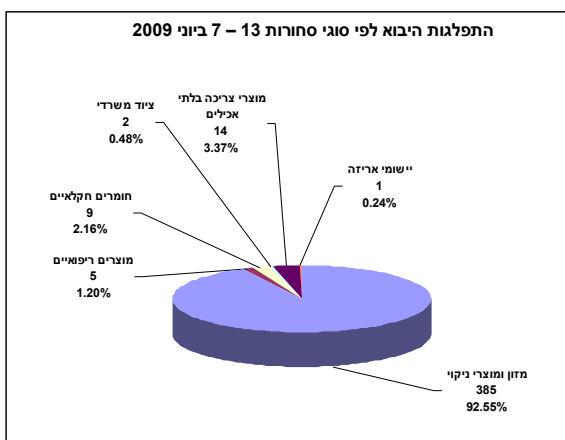
רצועת עזה

ממוצע הייבוא השבועי לעזה עדיין נמוך מהצרכים (7 - 13 ביוני 2009)

ההגבלות הישראליות על ייבוא ויצוא לרצועת עזה וממנה ממשיכות לפגוע בתנאי חייהם של התושבים. ניתן לייבא לרצועת עזה רק רשימה מוגבלת של פריטים ובכמות מוגבלת. השבוע נכנסו לרצועת עזה בסך הכל 416 משאיות עמוסות סחורה, פחות מ-15% ממספר המשאיות שנכנסו לרצועת עזה בחמשת החודשים הראשונים של 2007, לפני השתלטות חמאס על הרצועה.

הייבוא של חומרים חיוניים אחרים, כולל חומרי בניין לשיקום ההריסות, חלפים למערכות המים והביוב וחומרים נחוצים לתעשייה ולחקלאות עדיין אסור או מוגבל בכמות.

ירידה ביבוא גז-בישול; הגבלות נוספות על ייבוא דלקים (7-13 ביוני 2009)

לפי דיווח התאחדות בעלי תחנות הדלק ברצועה (GSOA) שתי מכליות גז בישול, בעלות קיבולת של 120 טונות כל אחת, חוברו לצינורות דלק שהותקנו במעבר כרם שלום. בנוסף, יעבירו שני צינורות דלק נוספים שהותקנו במעבר זה סוגים שונים של דלק. היקף התפוקה של המערכת החדשה שהותקנה בכרם שלום עדיין אינו ברור. הרשויות הישראליות הודיעו כי הדלק יוזרם לרצועת עזה דרך מעבר כרם שלום, במקום דרך המסוף בנחל עוז, למרות שהתשתית בנחל עוז תישאר על כנה.

השבוע, מסיבות לא ברורות, יובאו לרצועת עזה הכמויות הנמוכות ביותר של גז בישול מאז תחילת מאי 2009. רק 434 טונות של גז בישול הוכנסו לרצועה, פחות מ-25% מהתצרוכת השבועית, על פי הערכת התאחדות בעלי תחנות הדלק ברצועת עזה.

בנוסף, יובאו השבוע לרצועת עזה כ-2 מיליון ליטרים של דלק תעשייתי, המשמש לתדלוק תחנת הכוח של עזה, כ-64% מהכמות הדרושה להפעלת תחנת הכוח במלא התפוקה.

מאז ה-2 בנובמבר 2008 חל איסור מוחלט על ייבוא סולר ובנזין לרצועת עזה דרך מסוף הדלק בנחל עוז, למעט כמויות מוגבלות שיובאו עבור אונר"א. מאז, מיובאות מרבית כמויות הבנזין והסולר הזמינות בשוק, דרך המנהרות בגבול מצרים –רצועת עזה. מקורות ברצועת עזה דיווחו כי השבוע חלה ירידה בכמות הבנזין והסולר שהועברה דרך המנהרות: 40,000 ליטרים של סולר ו-20,000 ליטרים של בנזין ליום- לעומת 100,000 ליטרים של סולר ו-70,000 ליטרים של בנזין ביום שיובאו בשבוע שעבר. ניתן לרכוש בשווקים סולר ובנזין המיובאים ממצרים, למרות שמחיר הבנזין עלה מ-0.3 ₪ לליטר ל-3.5 ₪ לליטר. מחיר הסולר עומד כעת על 0.2 ₪ לליטר.

פעולות צבאיות ממשיכות להשפיע על פרנסת התושבים

במהלך השבוע נפצעו 4 אזרחים פלסטיניים מטילים שנורו ע"י חיל האוויר הישראלי לעבר מנהרות בגבול מצרים-רצועת עזה מדרום לרפיח. קבוצות פלסטיניות חמושות ירו מספר מטחים של טילי קסאם ופצצות מרגמה לעבר הנגב ולעבר הכוחות הישראליים המוצבים בגבול. כמו כן הפעילו קבוצות אלה, בשתי תקריות שונות, מטעני צד סמוך לכוחות ישראלים שסיירו לאורך הגבול. באף אחת מן התקריות לא דווח על נפגעים ישראלים.

ההרחבה שבוצעה לאחרונה של מה שמכונה "אזור החיץ" בגבול רצועת עזה-ישראל, מוסיפה להגביל את גישתם של פלסטיניים לאדמות חקלאיות המצויות בטווח של פחות מ-300 מטרים מגבול ישראל. הגבלות אלה נאכפות לעתים קרובות באמצעות ירי הזהרה של כוחות צה"ל לעבר חקלאים פלסטיניים המעבדים אדמות באזור. בנוסף, דווח על הגבלות תנועה בשטחים נרחבים יותר באזורים ממזרח לרפיח ולחאן יונס. במהלך השבוע חדרו טנקים של צה"ל לאזורים הסמוכים לגבול ליד ג'והאר א-דיק, ג'באליה ורפיח. כוחות צה"ל, המוצבים לאורך גדר הגבול, פתחו באש לעבר אזורים ממזרח לרפיח ואילצו חקלאים פלסטיניים להתרחק משדותיהם.

נמשכת אכיפת ההגבלות שהטיל חיל הים הישראלי על גישת דייגים פלסטיניים לאזורי דייג מעבר לטווח של שלושה מיילים ימיים מהחוף, לאורך 38 הק"מ של רצועת החוף. ספינות משמר ישראליות ירו השבוע יריות אזהרה, בשש תקריות שונות, לעבר סירות דייג פלסטיניות, ממערב לרפיח, לדיר אל בלח, לעיר עזה ולבית לאהיה, ואילצו אותן לחזור לחוף. לא דווח על נפגעים בתקריות אלה. לדברי התאחדות הדייגים ברצועת עזה לא קיימים ערוצי תקשורת ברורים ועקביים עם ספינות המשמר הישראליות. ברוב המקרים רק פתיחה באש מורה לדייגים הפלסטיניים שעליהם לחזור לחוף.

נפגעים בנסיבות אחרות

השבוע נהרגו 3 פלסטינים ו-6 נפצעו בנסיבות שונות, ביניהן שימוש בלתי אחראי בכלי נשק: גבר פלסטיני אחד נהרג ואישה נפצעה מאש שירה לעברם גבר רעול פנים, סמוך לביה"ח האירופי ממזרח לחאן יונס; בשטח פתוח ממזרח לדיר אל בלח ולבית חאנון נמצאו שני פלסטיניים הרוגים; אישה נורתה ונפצעה בנסיבות לא ברורות במחנה הפליטים נוסיראת. כמו כן נפצעו 3 פלסטינים במהלך סכסוך משפחתי.

תקריות במנהרות ממשיכות לגבות חיי אדם

עקב ההגבלות המתמשכות על יבוא סחורות מישראל לרצועת עזה, ממשיכים תושבי עזה להסתמך על סחורות המועברות דרך המנהרות העוברות תחת גבול מצרים-רצועת עזה. המנהרות הרעועות מסכנות את חיי המשתמשים בהן. השבוע נהרגו 2 פלסטינים ונפצעו ארבעה, בשני אירועים - התמוטטות מנהרה והתחשמלות. ב-12 ביוני הרסה המשטרה המצרית, על פי הדיווחים, 14 מנהרות מדרום לעיר רפיח.

משטרת עזה החרימה אספקה של סיוע הומניטרי

המרכז לזכויות אדם אל-מיזאן דיווח כי משטרת עזה בבית חאנון תפסה 674 חבילות סיוע, שהתקבלו מארגון סיוע בינלאומי ושהיו מיועדות להפצה למוטבים בבית חאנון באמצעות אירגון מקומי. המשטרה, המקורבת לחמאס, חילקה את חבילות הסיוע שניתפסו למשפחות אחרות בעיר. לדברי האירגון הלא ממשלתי, ממנו נלקחו חבילות הסיוע, רשימת התפוצה של המוטבים תואמה מראש ואושרה ע"י המשטרה ומשרד הרווחה.

הנוסח המחייב הוא המקור בשפה האנגלית, לקריאתו פנו לאתר OCHA:

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_protection_of_civilians_2009_06_09_english.pdf